

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκριμένον ὑπὸ τοῦ Ἑπιμελητοῦ τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωμα δι' ἅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξα-
μηνίᾳ δραχ. 55. Τρίμηνα δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.
Ἀμερικής δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗΝ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην ἰουδαίου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐβριτίδου ἐπίθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθήναι, 16 Σεπτεμβρίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 42

Ἡ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ συνέχισε:

— Ὅσο γιὰ τὸν κύρ-Πέτρο, λίγα
τριψίματα μὲ τὸ βάλσαμό σου μπο-
ρεῖ νὰ τοῦ φέρουν κά-
ποια ἀνακούφιση στοὺς
ρευματισμούς του.

Ἡ Μαριά δὲν ἐνοιῶθε
τίποτε ἀπὸ τίς ἐπιστημο-
νικὲς λέξεις ποὺ μεταχει-
ριζόταν ὁ γιατρός, χά-
ρηκε ὅμως πολὺ ποὺ τῆς
ἔδωσε τὴν ἀδεια νὰ με-
ταχειρισθῇ τὰ βότανά
τῆς. Κι' ἀλήθεια, τὸ
βάλσαμό τῆς ἀνακούφισε
πολὺ τὸν κύρ-Πέτρο ἀπὸ
τοὺς πόνους του ποὺ δὲν
ἤξερε πῶς νὰ εὐχαριστή-
σῃ τῇ Γυφτοπούλᾳ γιὰ
τὴν φροντίδα τῆς αὐτῆς.

Ὅσο γιὰ τὴν κυρὰ
Μαριά, δὲν ξέρουμε ἀν
τὸ φάρμακο τῆς Γυφτο-
πούλας ἐμελλε νὰ τὴν
ξανακυνιώσῃ. Γιατὶ μόλις
ἔβαλε στὸ στόμα τῆς τὸ
φλυτζάνι ποὺ τῆς εἶχε
βάλει ἡ Μαριά τὸ θαυ-
ματοῦργό μαντζούνι, ἔ-
φτυσε μὲ ἀηδία γιὰτὶ
τὸ βρήκε πικρό. Ὡστό-
σο εὐχαρίστησε κι' αὐ-
τὴ τῇ Μαριά γιὰ τὴν
καλὴ τῆς θέληση.

Ἔτσι ἡ Γυφτοπούλα
εἶχε τώρα ἐγκατασταθῆ
στὸ σπίτι τοῦ κύρ-Πέτρο,
ὄχι πιά σὰν ἓνα διαθα-
τάρικο πουλί, ἀλλὰ σὰν
σωστὸ κορίτσι τοῦ σπιτιοῦ.
Ἦταν εὐτυχισμένη γιὰτὶ
ἀγαποῦσε κι' αὐτὴ μ' ἔ-
λη τῆς τὴν καρδιά τὴν

Ἐμορφία καὶ τοὺς δικούς τῆς.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ εὐτυχία δὲν μπορεῖ
νὰ περιγραφῆ, ὁ ἀφήσωμε τώρα τὴν
Γυφτοπούλα νὰ μεγαλώσῃ γιὰ νὰ τὴν

Ξαναβροῦμε κοπέλλα. Ὁ δρόμος τῆς
ζωῆς δὲν εἶναι πάντοτε ἴσιος καὶ ἑ-
μαλὸς καὶ δὲν ὑπάρχει κανένας ποῦ
νὰ μὴ βρῆκε μπροστά του ἀγκάθια
καὶ σκληρὰς πέτρες, μὰ ποῦ μὴ τὴν
ὕπομονή καὶ τὴν ἐπιμονή ἔλα τὰ
περνάει. Ἔτσι καὶ ἡ Μαριά ἔχει ἀκό-
μη νὰ συναντήσῃ πολλὰ τέτοια ἐμ-
πόδια μπροστά τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

Ἀφήστε με τώρα νὰ
σὲς παρουσιάσω δυὸ νέες
ποῦ μόλις καὶ θυμίζου
τὰ κοριτσάκια ποὺ γνω-
ρίζαμε.

Ἡ Μαριά ποὺ εἶναι
τώρα εἰκοσι ἑτῶν εἶναι
πάντα ἡ ἴδια ἐκείνη με-
λαχροινὴ Γυφτοπούλα,
ὄχι ὅμως πιά τὸ λυσα-
σμένο ἀγρίμι ποὺ εἶχε
χυμῆξει καὶ εἶχε σπα-
ράξει μὲ τὰ δόντια του
τὰ χέρια τοῦ ἀγροφύ-
λακα τοῦ κύρ-Πέτρο,
«ἐν τῇ ἐνασχῆσει τῶν
καθηκόντων του». Τὰ
ὄφρατα μαῦρα καὶ γυαλι-
στερὰ μαλλιά τῆς δει-
χνουν ἀκόμη πιδ νόστιμα
τὰ λεπτὰ καὶ κανονικὰ
χαρακτηριστικὰ τῆς,
τὴν μύτη τῆς τὴν λίγο
γαμψή, τὸ ζωγραφιστὸ
στόμα καὶ τὰ ζωηρὰ τῆς
φρύδια.

Ὡστόσο οἱ κάτοικοι
τοῦ χωριοῦ δὲν τὴν ἔ-
χουν οὔτε γιὰ ἄμορφη,
οὔτε γιὰ κομψή. Τοὺς
ἀρέσει περισσότερο ἡ
Ἐμορφία ποὺ εἶναι γα-
λανὴ καὶ ξανθὴ, ροδο-
κόκκινη καὶ παχουλή
καὶ τὴν προτιμοῦν ἀπὸ
τὴν λυγρὴ καὶ ψηλὴ
γυφτοπούλα μὲ τὰ με-

«Ὁ Ἰωσήφ ἐρχόταν κάθε πρῶτὸ καὶ βοηθοῦσε τὴ Μαριά. . .

γάλα μαύρα μάτια και το μελαχροινό κόκκινο δέρμα.

Η κυρά Μαρία που από τα γεράματα δεν μπορεί πια ούτε μια πατάτα να καθαρίσει χωρίς να πληγώσει τα χέρια της, ούτε ένα βήμα να κάνει χωρίς να την βοηθήσει άλλος, είναι εδωχισμένη που βλέπει τα δυο κορίτσια αγαπημένα και μονοιασμένα και το σπίτι να ασπράφτει από τάξη και καθαριότητα, όπως τότε που είχε ακόμη γερά τα μάτια της και τα πόδια της.

— Έχω δυο κόρες, έλεγε στις χωριάτισσες που έρχονταν να την ιδούν. Έχω δυο κόρες, την μια για να με διασκεδάσει και την άλλη για να με βοηθήσει και να βροιάσει το νοικοκυριό.

Λέγοντας αυτά η κυρά Μαρία δεν έγνοασε πως η Έμορφια ήταν άχρηστη και άδικη για όποιον ήθελε δουλειά, η πώς η Μαρία ήταν άκερη και βαρύνουσα.

Μα με μεγαλύτερη χαρά κι' ευχαρίστηση έρχονταν τη ματιά της στα δροσερά και πρόσχαρο πρόσωπο της έγγονής της και περισσότερο εμπιστοσύνη είχε στη Μαρία για τις δουλειές του σπιτιού και με όλο της το δικαίωμα.

Από τότε που ξαναγύρισε η Μαρία στο σπίτι του αγροφύλακα δεν ξέχασε την υπόσχεσή της. Δούλευε όπως είχε πει, με ψυχή και με καρδιά. Μόνο κάποτε, κάποτε, όταν θυμόταν τον απέραντο κόσμο που είχε γυρίσει μαζί με τους Ατσιγγάνους και τον γέρο τραγουδιστή, αναστέναζε θηλά της. Το τσιγγάνικο αίμα της ζυγνυόσε μέσα της, θα επιθυμούσε τα ταξιδιόφθα ακόμη, να γυρίσει τόπους, να ιδεί καινούργια μέρη, να έχει καιρό στη διάθεσή της για να πλάσει δεινρά. Τότε έτρεχε στη μητέρα του γιατρού και της έλεγε τον πόνο της και η σεβάσμια κυρία την παρηγορούσε και της έδινε θάρρος και της έλεγε πόσο ωραίο πράγμα είναι το να κάνεις ένας άνθρωπος το καθήκον του και πόσο ευτυχισμένος είναι όποιος μπορεί να φανεί χρήσιμος στους δικούς του και να γίνει αγαπητός με τους καλούς του τρόπους.

— Βλέπεις, έλεγε η καλή κυρία στη Γυφτοπούλα, βλέπεις, χελιδνάκι μου ταξιδιάρικο, η ευτυχία είναι εκεί όπου είναι κανείς ευχαριστημένος με τον εαυτό του, όταν κάνει όσα καλά μπορεί να κάνει. Και για να γίνει η ευτυχία τέλεια πρέπει κανείς να αγαπάει κιόλας εκείνους που τους κάνει το καλό. Αυτό είναι άλλωστε πολύ εύκολο κι' έρχεται μόνο του. Το ξέρεις δα' απ' τον εαυτό σου. Τάχα δεν αγαπάς περισσότερο την

κυρά Μαρία, τον κύρ Πέτρο, τώρα που με την ίδια σου τη θέληση κοπιάζεις και δουλεύεις τόσο πολύ για χάρη τους, παρά πριν που τους χρωστούσες τα πάντα και όμως με τη βία έπιανες στο χέρι σου να κάνουν μια δουλειά; Κάνε, παιδί μου, ε, τι μπορείς και μη φαντασθής πως κάνεις περισσότερα απ' όσα χρωστάς να κάνεις. Όταν έχει κανείς το νου του πάντοτε στον εαυτό του, θα βρискη συχνά αφορμή να κατηγορήσει τη μοίρα του, πρέπει λοιπόν να λησμονήσει τον εαυτό του για να μην έχει καιρό να παραπονιέται. "Ετσι, κόρη μου, διώξε τις θλιβερές σκέψεις που σε βασανίζουν. Ο τόπος εδώ είναι ωραίος με τα βουνά του, τα δάση του, τα ποταμάκια του και δεν έχεις μπροστά σου τον απέραντο ούρανο να απλώνεται ή ματιά σου όποτε ξεκουράζεσαι από τις δουλειές; Τι θάλεγες αν ζούσες σε κανένα στενό και σκοτεινό δρόμο καμμιές μεγάλης πολιτείας όπου πνίγεται ο άνθρωπος μέσα στα πανύψηλα σπίτια και αν σημάσει το κεφάλι του δεν βλέπει παρά μια στενή λουρίδα ούρανού; Και όμως στις μεγαλουπόλεις αυτές ζουν παιδιά όπως εσύ, που αναγκάζονται να μείνουν εκεί γιατί αυτό είναι το καθήκον τους και μπορούν να ζουν ευχαριστημένα σαν το εκπληρώνουν.

Η Μαρία άκουσε υπάκουη τη γλυκεία φωνή που ήξερε να βρискη το δρόμο της καρδιάς της και λίγο-λίγο όσο συνέβιζε στην τωρινή ζωή της, η επιθυμία της για τα μακρινά ταξίδια λιγόστευε και ήταν ευτυχισμένη που ζούσε σε ένα μικρό χωριό.

Όσοσο ήταν παντέρμη, ούτε συγγενείς είχε, ούτε φιλενάδες της ηλικίας της, όπως έχουν όλα τα κορίτσια. Γιατί τα κορίτσια του Πανωχωριού δεν καταδέχονταν να έχουν φιλενάδες τους μια Γυφτοπούλα και η Έμορφια μ' όλο που στην ηλικία και στο σώμα ήταν πια σωστή γυναίκα, είχε όμως μείνει παιδί, ένα παιδί χαριτωμένο, αξιογάπητο, γελαστό, που κελαιόδοσε όλη την ώρα σαν πουλάκι, μα που δεν μπορούσε να σκεφθεί και να κρίνει σοβαρά, ούτε να κάνει καμμία σπουδαία δουλειά. Την είχε, βλέπετε, χαλάσει η γιαγιά της από τότε που είχε κληρονομήσει τον ξάδερφό της και δεν ήθελε να τη βάλει σε κανένα κόπο.

Όσο ήταν άρρωστη ή γιαγιά της ή Έμορφια που δεν είχε κακή ψυχή, φιλοτιμήθηκε κάπως να την βοηθήσει μα δεν ήταν αξία να τα καταφέρει.

(Ακολουθεί) ΦΑΙΚΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Η ΑΓΡΑΜΠΕΛΗ

Λέγ' η αγράμπελη μυριανθισμένη Στόν όγιο πλατάνο που την θωρεί, Και με τον ίσκιου του συχνοδιαβαίνει Πάντου' επάνω της βράδου κι' αυγή:

— Δέντρο περήφανο, μετ' στόν άγέρα Τά φύλλα, οι κλώνοι σου φουσκομαυδόν, Βρίσκεις στενόχωρη τόρα τη σφάισα; Τ' άστρα, τά σύννεφα δέ σε χωρούν;

Τρέχει στη ρίζα σου νεράκι κρύο, Βυζάνεις άκοπα την καταγινή, Κ' έμένα εξήλεψες ού το θηρίο, Γιατί μ' έπότησε λίγη θροσιά;

Τι θέλεις, πλατάνε; τί μου γυροεύεις; Διώξε τον ίσκιου σου κ' είμαι μικρή Τ' άνθη μου επάγωσαν, μήν τά παιδεύεις! "Ας τον τον ήλιο μου να τά χαρεί...

— Ξανθή μου αγράμπελ τί με φοβάσαι; Θέλεις να σέρνεσαι πάντα όρφανή, Μονάχη σου έρημη στόν κόσμο νύσαι, Νόχαις κρεββάτι σου, λιθάρια γη;

Τ' άνθη ζευγάρωσε με την άνθραιά μου, Γενού βασιλίσσα κ' εγώ θρονή, Σηλωόσου επάνω μου... στην άγκαλιά μου Κάθε άλλο λούλοδο θά σε φθονή...

Την εξέγλασε Τ' όγιο πλατάνι, Την περιπλέξε μέσ' στά κλαριά... Τι κήριμα πόδωκες, ξανθό βοτάνι, Για λίγο ψήλωμα τη λευτεριά!

Φτωχή και λυτέρη στην έρημιά σου Μούτανε τάνθη σου κρυφή χαρά. Τώρα θ' άρπάζουνε τη καρδιά σου Τά νεφέ κι' ο άνεμος ποδοίαι κυρά.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΟΡΙΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΕΞΑΓΩΓΗ

Αγαπητοί μου,

ΕΝ έννοώ την εξαγωγή της τετραγωνικής ρίζας ή κανενός χαλασμένου δοντιού. Έννοώ το εξαγωγικό λεγόμενο εμπόριο. Κάθε τόπος εξάγει τα προϊόντα του για να τα πουλήσει σε τόπους άλλους, άρκει μέβαια ναχη προϊόντα και να του περισσεύουν. Κάποτε μάλιστα εξάγονται και χωρίς να περισσεύουν, και τότε συμβαίνει οι κάτοικοι του τόπου να στεροφούνται έθισμένα έκλεκτά προϊόντα και να τα τρώνε οι ξένοι. Γιατί οι παραγωγοί κι' οι έμποροι βρίσκουν μεγαλύτερο συμφέρον να πουλούν αυτά τα προϊόντα στην πρωτεύουσα παρά στις έπαρχίες, στο έξωτερικό παρά στο έσωτερικό. Κι' αν τους άφηναν ελεύθερους να κατάρζουν το συμφέρον τους και μόνο, θα έκαναν τέτοια εξαγωγή, ώστε ο τόπος τους θα πεινοδσε. Αλλά επέμβαίνει το Κράτος. Αυτό κανονίζει ποιά προϊόντα μπορούν να εξάγονται και τί ποσόν από το καθένα. Το Κράτος επίσης κανονίζει και κάτι άλλο: ποιά προϊόντα μπορεί να εισάγονται από το έξωτερικό και ποιά όχι. Γιατί μερικά μπορεί να φέρουν καταστροφή. Φρούτα π. χ. και λαχανικά από τόπους που έχουν φυλλοξήρα ή άλλες άσθενείες των φυτών. Έτσι ούτε το εξαγωγικό ούτε το εισαγωγικό εμπόριο είν' ελεύθερο. Το κανονίζει το Κράτος κατά το συμφέρον και τις άνάγκες του τόπου, αλλά χωρίς να παραβλέπει—που θα ήταν επίσης άδικο—και το συμφέρον των παραγωγών και των εμπόρων.

Γι' αυτό μερικά πολύ έκλεκτά προϊόντα του τόπου μας δεν τα βλέπουμε καθόλου στην αγορά, ή τουλάχιστο άφθονα όπως άλλοτε. Παραδείγματος χάρη, τα έξοχα εκείνα κρητικά τυριά και τα θαυμάσια κρητικά πορτοκάλια τα στέλνουν σχεδόν όλα στο έξωτερικό. Και το Κράτος το επιτρέπει, γιατί να μπαίνε στον τόπο χρυσός είναι μια μεγάλη άφέλεια, ενώ αν οι έντόπιοι τρώνε δευτερώτερα τυριά και πορτοκάλια, ή ζημία δεν είναι βέβαια μεγάλη. Το ζήτημα είναι να μη σημειωθεί έλλειψη άπαραίτητων για την διατροφή προϊόντων, και σ' αυτό κυρίως αποβλέπει το Κράτος. Είδεμή, αν δεν τρώμε πατάτες και ντομάτες πατησιώτικες, παρά δευτερώτερες που μας έρχονται από έπαρχίες ή κι' από το έξωτερικό, δεν έχάλασε ο κόσμος; φτάνει να έχουμε να τρώμε.

Το ίδιο και για τα σταφύλια. Τα πολύ έκλεκτά, που έχουν μεγάλη πέραςση στην Ευρώπη κι' άκριβοπληρώνονται, το Κράτος επιτρέπει να εξάγονται. Και τα τελευταία χρόνια, με τα πολλά μέσα της μεταφοράς και τις νέες μεθόδους της διατήρησης, γινόταν ένα σπουδαίο εξαγωγικό εμπόριο από σταφύλια· μόνο που δεν βλέπαμε πια καλά σταφύλια στην αγορά και τρώγαμε δευτερώτερα. Αλλά φέτος συνέβηκε κάτι άπρόοπτο. Οι παραγωγοί κι' έμποροι δεν είχαν προφτάσει να εξαποσταλούν τα φορτία τους, όταν ξέσπασε ο πόλεμος. Και που να τα στείλουν πια; σ' εμπόλεμο κράτη με κλειόμενα σύνορα, κι' από επικίνδυνους δρόμους ή με περιωρισμένα μέσα συγκοινωνίας; Κι' αν έφταναν κάποτε, θα ήταν σάπια. Έτσι υποχρεώθηκαν να τα κρατήσουν, να νοίξουν πάλι τα κιβώτια όπου

είχαν βάλει με τόση προσοχή, καθαρισμένα, περιποιημένα, τα διαλεχτά σταφύλια, και να τα δώσουν στην αγορά. Κι' οι Αθηναίοι αυτές τις ήμέρες χάρηκαν τα ωραιότερα ραζακιά με τέσσερις ή πέντε δραχμές την όκα. Γιατ' ήταν πολλά, κι' αν τάβάζαν άκριβώτερα, ήταν φόβος να μείνουν άπούλητα και να σαπίσουν, ενώ με τη φθηνεία έγιναν άναρπαστα σε δυο-τρια είκοσιτετράωρα. Αυτό είχε μέβαια και το κακό του, αλλά είχε και το καλό του. Το κακό ήταν που δεν μπήκε στον τόπο ο χρυσός που θα έμπαινε αν εθγαίναν τα χρυσά εκείνα σταφύλια. Και το καλό ήταν που τα χαρήκαμε και τα χορτάσαμε μετς. Ο πόλεμος βλέπετε μας έδωσε τη μικρή αυτή ευτυχία. Αλλά τί τα θέλετε! Άς μην έρχόταν, κι' άς μη τρώγαμε ραζακιά στον αίωνα!

Σας άνατάξομαι ΦΑΙΚΩΝ

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ—Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

16.

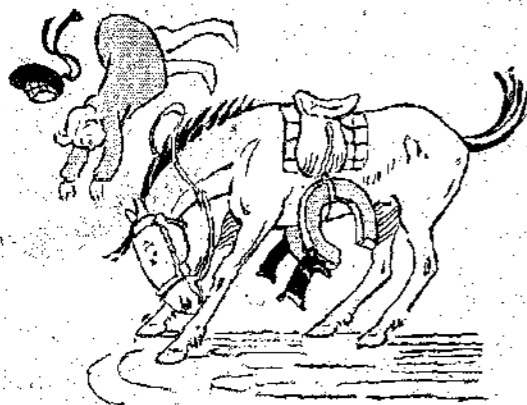
Κακόν-κακός, που λέτε, γύρισε ο Κωστάκης στο σπίτι. Ο μάργμα-Βούτας διηγήθηκε στους δικούς του το κατόρθωμά του, και θα τον εμπόλωναν γερά, αν δεν τον έβλεπαν σ' έκείνη την κατάσταση. Απεναντίας, υποχρεώθηκαν να τον βάλουν στο κρεβάτι και να τον περιποιηθούν. Και στο κρεβάτι ο Κωστάκης έμεινε τρεις ήμέρες. Τις δυο πρώτες μάλιστα είχε και πυρετό.

Όσοσο συλλογιζόταν: Για να μάθη κολύμπι, ένας μόνος τρόπος του έμεινε: να ξαναπάει στο μάργμα-Βούτα. Αλλ' αν και του είχε σώσει τη ζωή, τον άνθρωπο αυτό δεν ήθελε να τον βλέπει, γιατί θυμόταν πάντα τις φοβερές του βουτιές. Τελείωσε, κολύμπι δεν θα μάθαινε ο Κωστάκης. Θα μάθαινε όμως ίππασία. Αυτή ήταν τώρα η άπόφασή του.

Μόλις έγινε καλά, πήγε κρυφά σ' ένα σταύλο που ήταν στη γειτονιά του. Λεφτά είχε μπόλικα (που τα βρήκε, αυτό· θα το μάθουμε στο τέλος). Ζήτησε λοιπόν από το σταυλίτη να του νοικιάσει μια στολή ίππασίας—χοινοτό πανταλόνι, ψηλές μπότες με σπειρούνια, άμπέχονο και καπέλο τζόκευ, καιτσίκι—κι' ένα καλό άλογο, όχι πολύ άγριο, σελλωμένο, έτοιμο. Ο σταυλίτης του τα παραχώρησε όλα. Κι' ο Κωστάκης πέρασε σε μια καμαρούλα του σταύλου για να φορέσει τη στολή του.

Του ερχόταν μεγάλη—ο σταυλίτης δεν είχε στολές για παιδιά—μα δεν πείραζε, ο Κωστάκης τη συμάζεψε του ήρθε μια χαρά. Μόνο οι μπότες ήταν άνοικονόμητες: χόρευαν τα πόδια του παιδιού εκεί μέσα. Θέλησε να τις αλλάξει. Αμα είδε όμως τί μεγάλη κι' ωραία σπιρούνια που είχαν, άποφάσισε να τις κρατήσει. Γιατί είχε σοφισθεί και κάτι άλλο: να δέσει στις μεταλλινές σκάλες της σέλλας δυο μεγάλους μαγνήτες. Αυτοί θα τραβούσαν τα μεταλλίνα σπιρούνια, ώστε κι' αν έκανε να τον ρίξει το άλογο, ο Κωστάκης θα κρατιόταν, γιατί οι μπότες του, κολλημένες στις σκάλες με τους μαγνήτες, δεν θα τον άφηναν να πέσει κάτω. Ωραία ιδέα, ε; Βρήκε άμέσως και τους δυο μαγνήτες (που, πώς, κι' αυτό θα το ιδούμε στο τέλος) και τους έδεσε γερά στις σκάλες της σέλλας. Έπειτα πή-

τα δέν τόν ωφέλησαν. Γιατί τὰ πόδια του βγήκαν απ' τες πλατειές μπότες, κι' ενώ ο Κωστάκης τινάζονταν κι' έπεφτε, εκείνες έμειναν κολλημένες με τούς μαγνήτες στις σκάλες τής σέλλας!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

Σ νέμεισ από τὸ προηγούμενο—

Ο Χάρβεϋ έφαγε, ήπιε, και άρχισε νά εξιστορῆ όλες τις περιπέτειές του χωρίς σχεδόν νά πάρη αναπνοή. Οποτε είχε ελεύθερο κανένα χέρι του ή μητέρα του τὸ τὸ χάνιδεο. Η ζωη στέν καθαρό άνοιγτό θαλασσινὸ άέρα τὸ εἶχε χοντρύνει τῆ φωνῆ του οἱ παλάμες του είχαν γίνει σκληρές και άδρες και τὰ χέρια του ήταν γεμάτα από τὰ σημάδια πὸ τοῦ άφρασαν τὰ χτυπήματα τῶν καρφιῶν και από τις λαστιχένιες μπότες του και τὴν θαλασσιά φανέλλα του σκορπιζόταν ένα γνήσιο, δυνατό άρωμα μπακαλιάρου και γέμιζε τὸ βαγόνι.

Ο πατέρας, πὸ ἤξερε καλά νά κρίνη τούς ανθρώπους τὸν κοίταζε με προσοχή. Άρχισε νά σκέπτεται πὸς κατά βάθος δέν γνώριζε σχεδόν καθόλου τὸ γιὸ του. Θυμόταν όμως καθαρά ένα κακομαθημένο άγόρι, με χαλασμένο χρώμα πὸ δέν ήταν ποτὲ εὐχαριστημένο με τίποτε, πὸ τοῦ έκανε γούστο νά «βάζη τὸ γέρο νά πληρώνη» και πὸ σύγγιζε κάθε ὠρα τῆ μητέρα του και τὴν έκανε νά κλαίη, ένα από τούς γελοίους εἰκίνους τύπους τῶν ξενοδοχείων πὸ εἶτε παίζον με τούς υπηρέτες εἶτε τούς δέρνον. Αὐτὸς όμως ὁ Ισορροπημένος νεαρός φαρᾶς, πὸ εἶχε μπροστά του, τὸν κοίταζε με μιὰ ματιὰ ξάστερη, θετικῆ και άποφασιστικῆ και μιλοῦσε μ' ένα τόνο άντρίκιο γεμάτο σεβασμὸ σχεδόν έκπληκτικό. Μέσα στὸν τόνο τῆς φωνῆς του άκούμη ήταν κάτι πὸ εἶδεινε ὅτι ἡ μεμεταμόρφωση αὐτῆ ήταν ὀριστικῆ και πὸς ὁ καινούργιος Χάρβεϋ ε-

μελλε νά μείνη αὐτὸς πὸ δέν ήταν.

— Κάποιος τὸν έβαλε σὲ θεογονοία, σκέφθηκε ὁ Τσέϋν. Η μητέρα του δέν θά άφηνε ποτὲ νά γίνη ένα τέτοιο πράγμα. Δέν ξέρω σὲ τί ἡ Ἐδρώπη θά μπορούσε νά τὸν άπελήση περισσότερο!

— Μὰ καλά, πὸς δέν εἶπες σ' αὐτὸν τὸν άνθρωπο, σ' αὐτὸν τὸν Τρούπ, ποῖς ήσαν; Ξαναρώτησε ἡ μητέρα δταν ὁ Χάρβεϋ εξιστόρησε γιὰ δεύτερη τουλάχιστον φορά ὅλη τὴν περιπέτειά του.

— Στὸν Ντίσκο Τρούπ, μαμάκα μου; Ο καλύτερος άνθρωπος και ὁ καλύτερος ναυτικὸς τὸν κόσμου. Δέν πιστεύω νά εἶναι τὸν θυμὸ του.

— Γιατί δέν τοῦ εἶπες νά σὲ βγάλη έξω, στὴν Ήρα; Ξέρεις καλά πὸς ὁ πατέρας σου θά τὸν άποζημιωνε στὸ δεκαπλάσιο.

— Τὸ ξέρω. Μὰ με εἶχε περάσει γιὰ τρελλὸ. Φοβάμαι πὸς τὸν έβρισα κλέφτη επειδὴ δέν εἴρηκα τὰ χρήματα πὸ εἶχα στὴν τσέπη μου.

— Ένας ναῦτης τὰ βρήκε κοντὰ στὸ κοντάρι τῆς σημάλας εκείνη-εκεῖνη τῆ νύχτα, έκανε ἡ κ. Τσέϋν με φωνῆ πὸ τὴν έκοβαν οἱ λυγμοί.

— Τότε λυεταί τὸ μυστήριο. Δέν κατηγορῶ σὲ τίποτε τὸν Τρούπ. Μόνο δταν τοῦ δήλωσα πὸς δέν εἶχα σκοπὸ νά δουλέψω—και μάλιστα σ' ένα καράβι τῆς Νέας Γῆς—μοῦδωσε μιὰ γροθιά στὴ μύτη πὸ, πιστέψτε με, έβγαλε τόσο αίμα, ὅσο ένα γουρούνι πὸ τὸ σπάζουν.

— Χρυσὸ μου καιδάκι! Πὸσο φρικτὰ θά σὲ κακομεταχειρίστηκαν!

— Δέν φαντάζομαι και τόσο! *Υ-

στερα όμως εἶδα κάποιο φῶς.

Ο Τσέϋν ξέσπασε σὲ γέλια. Νά ὁ γιὸς του, βίως τὸν ποθοῦσε ἡ διφασμένη του καρδιά. Ποτὲ άλλοτε δέν εἶχε ξαναἰδεῖ αὐτῆ τῆ σπιθα τῆς έξυπνάδας στὰ μάτια τοῦ Χάρβεϋ.

— Ο γέρος μου ὠρισε και μισθὸ, δεκάμισο δολλάρια τὸ μῆνα. Για τὴν ὠρα μου πλήρωσε τὸν μισθὸν. Μπήκα λοιπὸν στὴ δουλειά με τὰ μούτρα και έκανα ὅπως μούδειχνε ὁ Ντάν. Δέν μπορῶ νά πῶ άκόμη πὸς εἶμαι άξιος νά κάνω τῆ δουλειά ενός μεγάλου. Μὰ μπορῶ νά κυβερνήσω μιὰ βαρκούλα τόσο καλά τουλάχιστον ὅσο και ὁ Ντάν κι' αν με πιάση διμύχλη δέν φοβάμαι—πολύ και μπορῶ νά κάνω τὸ πόστο μου δταν δέν φυσάει πολλὸς άέρας—θλιαδὴ νά κρατήσω τὸ τιμόνι, χρυσῆ μου μαμά, και μπορῶ νά δολῶσω ένα ὀλόκληρο παραγάδι και ξέρω κι' ὅλα τὰ σχολικά, αὐτὸ πᾶ νά λέγεται. Και θά σὰς δείξω πὸς μπορῶ νά φιλτράρω τὸν καφέ μ' ένα καμμάτι φαρόπετσο και θά σὰς παρακαλοῦσα νά μου δίνατε ένα φλυτζάνι άκόμη. Ξέρετε κάτι; Δέν έχετε ιδέα πὸση δουλειά μπορεῖ νά κάνη ένας άνθρωπος με δεκάμισο δολλάρια τὸ μῆνα.

— Εγὼ άρχισά με δκτώμιου, γιὲ μου, εἶπε ὁ Τσέϋν.

— Αλήθεια; Δέν μου τὸ εἶπες ποτὲ, πατέρα.

— Δέν ζήτησες ποτὲ σου νά τὸ μάθης, Χάρβεϋ. Μιὰ απ' αὐτὲς τις μέρες θά σοῦ τὸ διηγηθῶ αν έχης δρεξη νά τὸ άκουσης. Για δοκίμασε απ' αὐτὲς τις παραγεμιστὲς εἰλές.

— Ο Τρούπ λέει πὸς τὸ πὸ εἰνδιαφέρον πράγμα σ' ὅλο τὸν κόσμο εἶναι τὸ νά μάθη κανεὶς με τὸ τρόπο καταφέρνει ὁ διπλανός του νά κερδίζη τὸ ψωμὶ του. Στ' αλήθεια εἶναι ὠρατὸ νά βρισκῆ κανεὶς ένα τραπέζι στρωμένο, έτοιμο. Δέν μπορῶ ὡστόσο νά πῶ πὸς τρεφόμεστε άσχημα. Τρώγαμε τὸ καλύτερο φαί μέσα σ' ὅλο τὸν Μπάγχο. Ο Ντίσκο μὰς έτρεφε περιφρημα. Α, εἶναι σπουδαῖος άνθρωπος. Και ὁ Ντάν—ὁ γιὸς του—ὁ Ντάν εἶναι ὁ φίλος μου. Κι' εἶναι άκόμη κι' ὁ μπαρμπα Σάλτερς με τὰ λιπάσματά του πὸ εἶξακολουθεῖ άκόμη νά πιστεύει πὸς εἶμαι βλαμμένος στὸ μυαλό. Κι' εἶναι άκόμη και ὁ καιμένος ὁ Πέν, πὸ αὐτὸς εἶχει στ' αλήθεια πειραγμένο τὸ μυαλό του. Δέν πρέπει κανεὶς νά τοῦ κάνει λόγο γιὰ τὸ Τζώνσταουν γιατί... Ω, και πρέπει δίχως άλλο νά κάνετε τῆ γνωριμία τοῦ Γὸμ Πλάτι, τοῦ Μεγάλου Τζάκ και τοῦ Μανουέλ. Ο Μανουέλ, αὐτὸς μοῦδωσε τῆ ζωῆ μου. Κρίμα πὸ εἶναι Πορτογάλος. Με

βρήκε αναίσθητον τὴν ὠρα πὸς με εἶχε πάρει τὸ ρεύμα και με φάρεφε από τῆ θάλασσα.

— Απορῶ πὸς δέν κλονίσθηκε ὀλόκληρο τὸ νευρικὸ σου σύστημα, εἶπε ἡ κυρία Τσέϋν.

— Μὰ πὸς μπορούσε νά γίνη αὐτὸ μαμά; δούλευα σάν σκυλί, έτρωγα σάν θηρίο και κοιμόμουν σάν βῶδι.

Αὐτὸ πᾶ παραπήγαίνε γιὰ τὰ νεύρα τῆς κυρίας Τσέϋν πὸς άρχισε νά σκέπτεται τὰ ὀράματα πὸς τὴν βασάνιζαν; ένα πτώμα παιδιοῦ πὸς τὸ έδερναν τὰ κύματα. Πῆγε λοιπὸν στὸ διαμέρισμά της και ὁ Χάρβεϋ κουλουριάστηκε κοντὰ στὸν πατέρα του εξηγώντας του τις μεγάλες ὀποχρεώσεις πὸς εἶχε αναλάβει.

— Μπορεῖς νά βρασιόσης σὲ μένα Χάρβεϋ. Θά κάνω γιὰ τὸ πλήρωμα ὅ,τι περνάει απ' τὸ χέρι μου. Απ' ὅσα μου λές φαίνεται πὸς εἶναι λαμπροὶ ἄνθρωποι.

— Οἱ καλύτεροι, μέσα σ' ὅλα τὰ φαράδικα μπαμπά. Πῆγαίνε στὸ Γκλώστερ και ρώτησε νά μάθης. Ο Ντίσκο όμως εξακολουθεῖ άκόμη νά νομίζη πὸς ήμουν τρελλός και με γιάτρεψε. Ο Ντάν εἶναι ὁ μόνος πὸς τοῦ εἶχω κάνει λόγο γιὰ τὴν πραγματικῆ μου θέση, γιὰ σένα, γιὰ τὰ ιδιαίτερα βαγόνια μὰς και ὅλα τ' άλλα μὰ και πάλι δέν εἶμαι εντελῶς βέβαιος πὸς κι' αὐτὸς με πιστεύει. Αῦριο λοιπὸν θέλω νά τούς κάνω νά τὰ χάσουν. Δέν μου λές, δέν θά ήταν δυνατὸν νά πάη ἡ «Κωνστάνς» ὡς τὸ Γκλώστερ; Η μαμμά δέν μου φαίνεται πὸς εἶναι σὲ κατάσταση νά ξανακάνη πάλι τὸ ἴδιο ταξίδι και αῦριο εἶχουμε νά ξεφορτώσουμε. Ο Γούβεομαν παίρνει τὸ φάρι μὰς, ξέρεις. Κατάλαβες εἶμαστε οἱ πρῶτοι πὸς γυρίσαμε από τὸν Μπάνκο φέτος και πουλήσαμε τὸ φάρι τέσσερα δολλάρια εικοσιπέντε σέντς τὸ κουίντάλι. Δέν έρρίξαμε ὅτε ένα σέντς ὡπου μὰς πλήρωσε τὴν τιμῆ πὸς τοῦ ζήτησαμε. Και πρέπει νά τὸ παραδώσουμε άμέσως.

— Αὐτὸ πάει νά πῆ πὸς αῦριο εἶχει δουλειά.

— Τὸ ὀποσέθηκα στὸν Τρούπ. Εγὼ εἶμαι στὸ καντάρι και ζυγίζω. Επῆρα μὰς! μου τὰ νούμερα. (Έβγαλε από τὴν τσέπη του ένα λιγδιασμένο σημειωματάριο και τὸ κοίταξε με τόσο ασταρὸ ὕφος πὸς ὁ πατέρας του ξέσπασε στὰ γέλια). Εἶχουμε άκόμη νά βγάλουμε τριακόσια—ὄχι—διακόσια ἐνενηντα τέσσερα ἡ ἐνενηντα πέντε κουίντάλια κατά τὸς ὀπολογισμούς μου.

— Πλήρωσε έναν άντικαταστάτη, πρότεινε ὁ Τσέϋν γιὰ νά ἰδῆ τί θά εἶλεγε ὁ Χάρβεϋ.

— Δέν μπορῶ, πατέρα. Εγὼ εἶμαι ὁ ζυγιστῆς τῆς γολέττας. Ο Τρούπ λέει πὸς γιὰ τὰ νούμερα εἶχω περισσότερη άντίληψη από τὸν Ντάν. Και ὅ,τι λέει ὁ Τρούπ εἶναι πάντοτε σωστὸ.

— Αν όμως δέν μπορούσα νά καταφέρω νά πάμε με τὴν «Κωνστάνς», τότε πὸς θά τὰ κανόνιζες;

— Τότε θά κοιμόμουν ἐδῶ ὡς τις τρεις και θά έπαιρνα τὸ εμπορικὸ πὸς φεύγει απ' ἐδῶ στις τέσσερις. Τὸ εἶχουν καθιερωμένο νά μὰς αφήνουν ἑμὰς τούς ναυτικούς τῶν φαράδικων νά κυκλοφοροῦμε δωρεάν με αὐτὰ τὰ τραίνα.

— Αὐτῆ εἶναι καλῆ ιδέα. Φαντάζομαι όμως πὸς θά καταφέρω νά

φθάσουμε με τὴν «Κωνστάνς» τὴν ἴδια ὠρα πὸς θά φθάση και τὸ εμπορικὸ σου. Καλά θά κάνης νά πέσης νά κοιμηθῆς από τώρα.

Ο Χάρβεϋ ξαπλώθηκε στὸ σοφά, τίναξε τις μπότες του και κοιμόταν κίβλας πρὶν προφτάσει ὁ πατέρας του νά κατεβάση τις λάμπες.

(Ακολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΑΗ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο Χριστὸς κι' ἡ Παναγία, Νά φυλάνε τὰ παιδιά, Τὰ μικρὰ και τὰ μεγάλα. Πὸς στὸν κόσμο δέν εἶν' άλλα. (ΖΑΚΥΝΘΙΝΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ

— Πὸς μάρτεσι, μαμμά, νά διαβάης σου, κι' εγὼ νάκούω και νά βλέπω τις σικόνες!

